

Hoewel
is Hij + Zij?

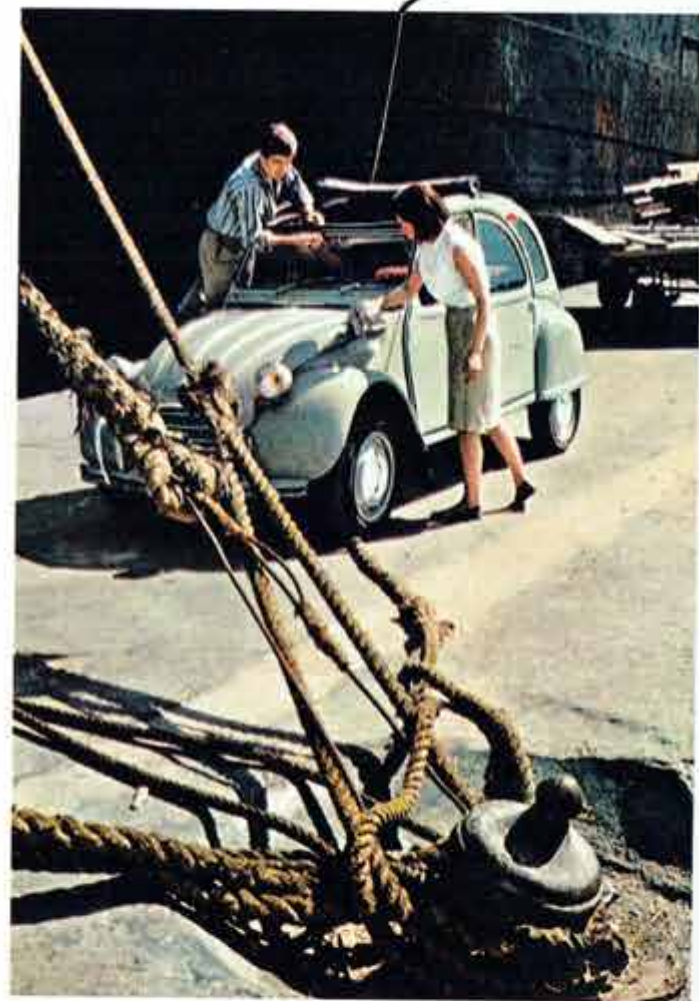
En wat is de uitkomst
van $Hij + Zij \times 2 \text{ cv}$?

DE ZWERFTOCHT VAN EEN 2cv, EEN JONGEN EN EEN MEISJE DOOR AFRIKA, EEN
ZWERFTOCHT VOL KLEUR, AVONTUUR EN TEGENSPOED. !!!
KOST NIETS, WIJ DROOMDEN VAN REIZEN, AVONTUREN, VERRE LANDEN ...
DROOMDE VAN AZIE EN IK VAN AMERIKA.
DAT ERTUSSENIN LIGT : TWEE TORTELDUIVEN (DIE NU TREKVOGELS WORDEN))))
EXPEDITIE, EXPEDITIE ZIJ-EN-IK PARIJS-TUNIS-KAAPSTAD.//
AAN BOORD VAN EEN GRIJZE 2cv ! ! ! ! ! WE VOELEN ONS GLOBETROTTERS ! ! ! ! !

Je begrijp niet waarom
je moet luisteren bent! Wij
hebben toch alleen het
allernoodzakelijkste
meegenomen?

Ja, het allernoodzakelijkste:
Kampeeruitrusting, verbandtrommel,
foto toestel, bandrecorder en verder
alles wat je voor zo'n reis nodig
heeft. Maar geloof je dat het nu
echt nodig was om, onder voor-
wendsel dat er nog plaats was,
ook je elektrische haardroger mee te
nemen, je driespiegel, je stio,
je boeken van Paulus de Bostabouter,
de sextant van je grootvader die
zeekapitein was, je teddy-beer en
een kooi voor het geval we een
woestijnvos zouden vangen...

Aankomst in Tunis :
een rechte weg, lelijke hui-
zen, een zout meer dat
droog ligt en geweldig stinkt,
roze flamingo's, vijftig
vrachtwagens, een ezel, een
maraboe, twintig tanksta-
tions, en zoveel zon dat je

niet meer weet wat je ermee
moet doen.
Tunis na vijf dagen :
grote gebouwen en inheemse
markten, snack-bars en
moskeeën, oude wijzen
gehuld in djellaba's, werk-
lieden in overalls, studen-

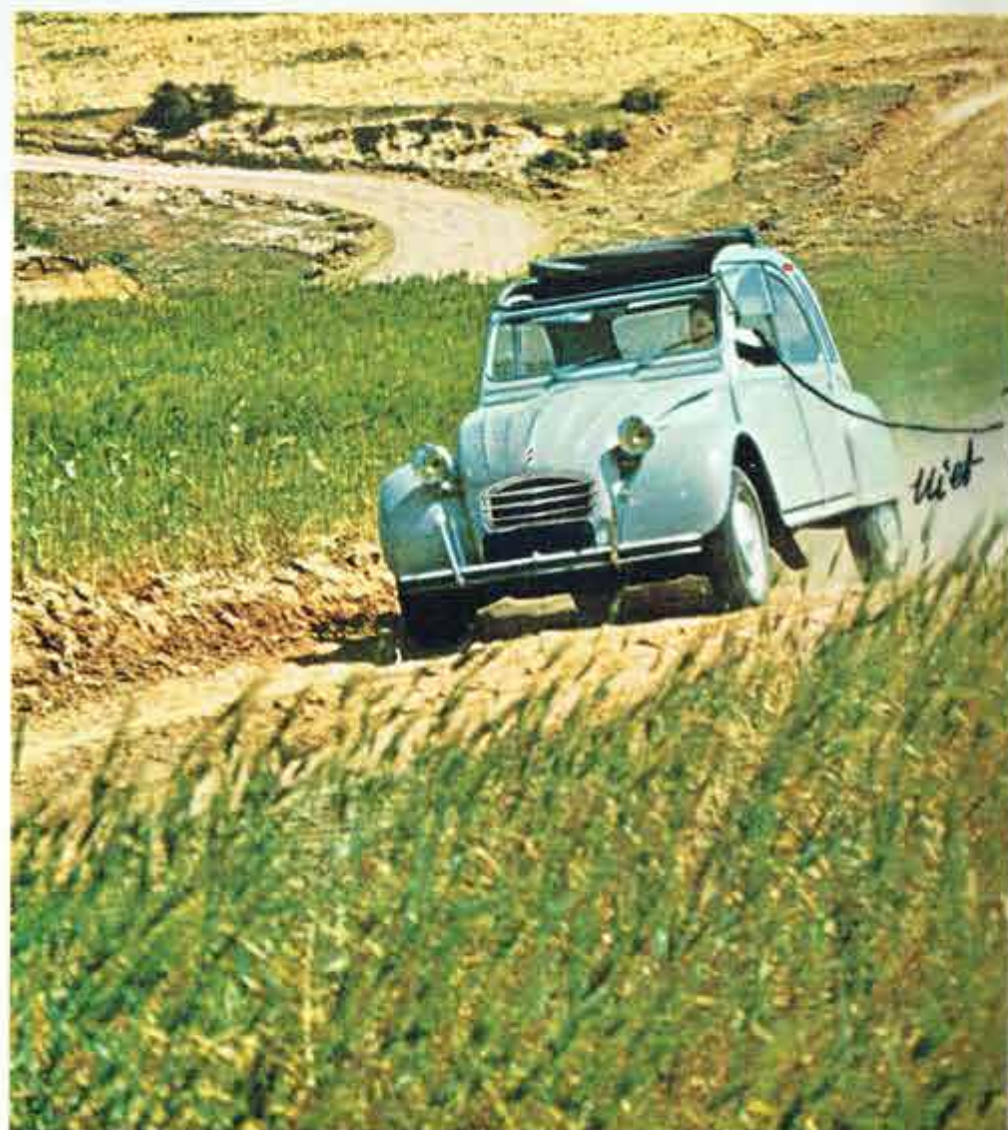
ten in zwarte pakken met
zonnebrillen op, koekven-
ters en zelfbedieningszaken,
Siciliaanse ezelwagentjes en
grote Citroëns.
Vanuit de sfeer van 'Duizend
en één Nacht' (de oude stad),
beland je in die van de

Rivièra (de nieuwe stad) ;
vanuit voorsteden met veel
fabrieken kom je in de def-
tige villawijken van de
omgeving van de stad. Op dit
alles schijnt fel een blakende
zon waarvoor je je nergens
kunt verstoppen.

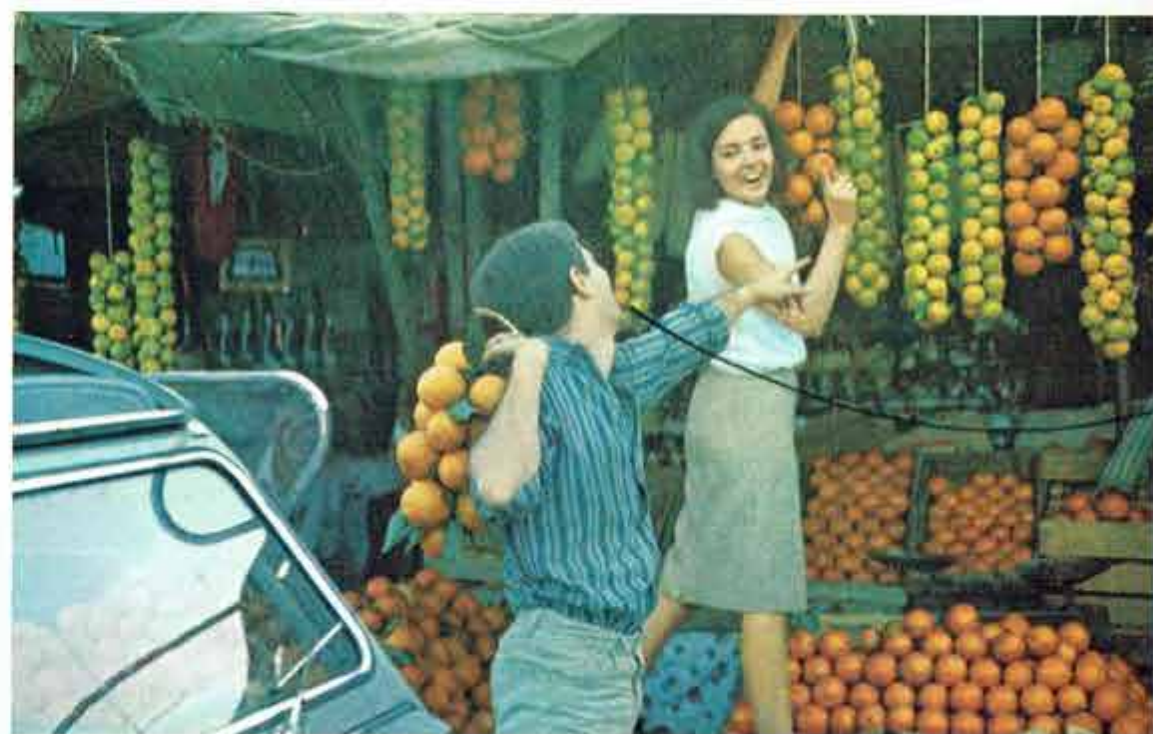
Wij vertrekken : Salambo is niet meer de naam van een koningin uit een roman, maar de naam van een badplaats Carthago, de Puni-sche ruïnes : Rome heeft Carthago verwoest, de eeuwen hebben Rome ten gronde doen gaan . Sidi-Ben-Said, verrukkelijk gelegen, hoog tegen de heuvel op, oogverblindend met zijn witte muren en de zee eromheen.

Het Bardomuseum : Carthaagse beeldjes, Romeinse mozaïeken, amphoren die van de bodem van de zee afkomstig zijn, Arabisch aardewerk, westerse museumkunde.

Eerste indruk van Tunesië : Berbers, Carthagers, Romeinen, Vandalen, Christenen, Arabieren, Spanjaarden, Joden, Fransen, Italianen. Eén van de grootste smeltkroezen uit de geschiedenis. Het resultaat is een glimlachend volk dat weet, dat je een beetje moet werken maar dat de zon toch altijd het laatste woord heeft.

Wiet
Iedere drie kilometer een foto. Vind je het
een beetje overdreven als het nog 7.823 km tot
de Kaap is?

Neem niet
de hele winkel mee!
staan nog wel
sinaasappels
in Tunesië

" Afrika, alleen maar Afrika,
maar dan ook helemaal.
Het geweldige werelddeel
lag voor ons open, maar
het eist om erin door te
dringen een niet aflatend
doorzettingsvermogen, een
inspanning van het hele
lichaam, een nooit
verslappende aandacht.
Wij kwamen moeizaam
voort, al onze
krachten geconcentreerd
op ons einddoel...

In het Oosten
hebben ze een heel ander
begrip van de tijd
dan bij ons.

Kairouan : de grote moskee is een woud van pilaren en zuilen te midden van kale witgepleisterde muren. Rondom de moskee ligt de oude stad die, zoals Kipling zei, "oosterser dan oosters is" ! In de nauwe straatjes buigen de vrouwen zich over hun weefgetouw waarop langzaam tapijten ontstaan, de koperslagers hameren op de koperen bladen en op de terrasjes van de moorse café's drinkt men turkse koffie of pepermuntthee.

"Ze laten me hier
nu al een uur lang
in de zon wachten

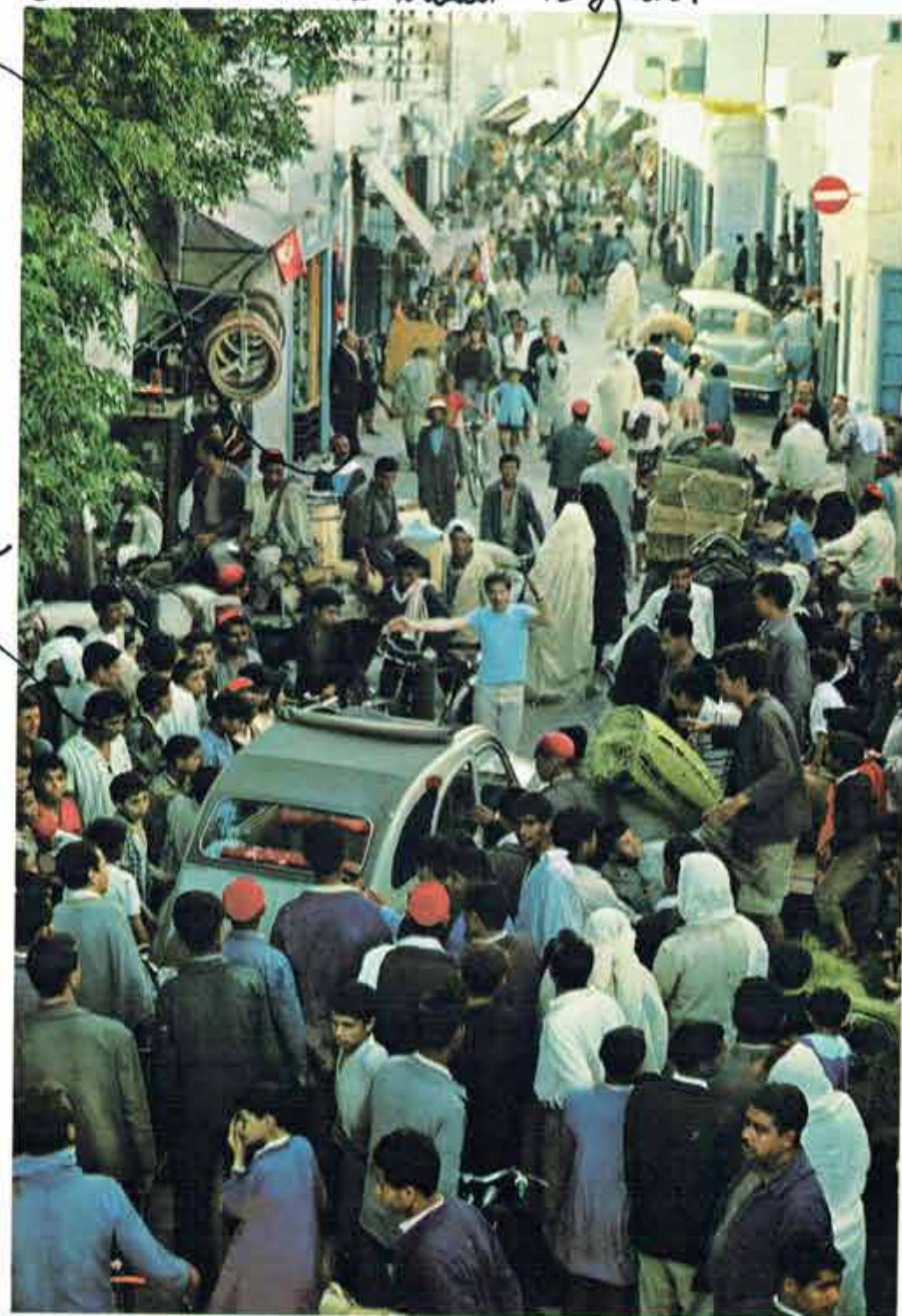
مقولہ: اگر تیرا بیٹا تاجر بنے گا تو اس کو
 یاد دلاؤ کہ عورتی دنیا کا لالچہ ہے!

Als het erom gaat het de mensen
 lastig te maken, staat er altijd wel
 een agent klaar, maar zodra er een
 opstopping is, is er nergens politie
 te bekennen.

قلمشرا ولا ایما تودو تیدان
 شوزده ما حقیق
 Hien [L] F. Hien.
 straks hebben we een halve dag
 nodig om van de mostee naar
 de baert te gaan!

حقاقت کو لا کر ادا مند
قاری مقبول و صلہ کو
مقتدر و ضعیف و اقرب و بیدار
و یوق اندک الیہم جو ۹۰۵
Natuurlijk
zat er een vrouw
aan het stuur!

Een reusachtige,
leeuwenhuid die door
over Afrika heen is
de woestijn voor
hart zijden we
woestijnsluizen
slaat hetzelfde
voor ons
en de

rooie
Allah dwars
gespreid: zo ligt
us. Met kloppend
de uitgestrekte kale
ruze dappere terreinen
tone als onze harten.
ligt niets dan zand, rotsen
brandende Zon

Die man van het service-
station was echt reuze
aardig. Aan zijn accent
hoorde ik meteen dat hij
monteur was geweest in
een garage bij ons in de
buurt ... Maar het was
niet verstandig van je om
je biertje zo yskoud te
drinken, dat schijnt
erg ongezond te zijn!

We kwamen slechts langzaam vooruit door het bos aan renzen. cactussen die overal om ons heen hun dreigende stekels overreind zetten.

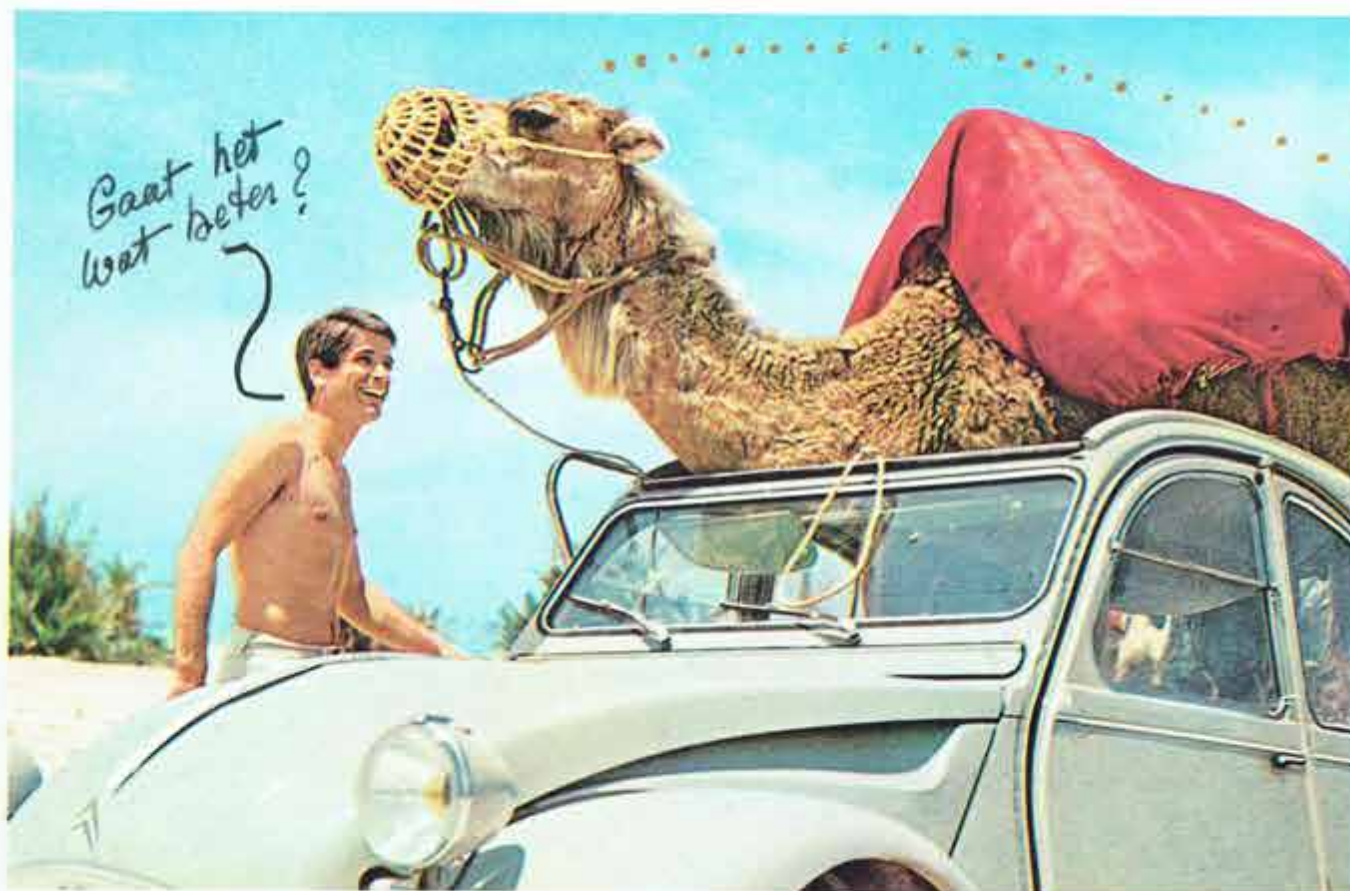
Mijn zw heeft (een beetje) moeten meewerken, het is dus niet meer dan billijk dat hij ook onder de triomfboog mag.

Het eerste Arabische woord dat we in Tunesië hebben geleerd? "Aslâma" - "Vrede zij met U". Het is een wens, maar hij gaat ook iedere dag in vervulling. Sinds we uit Tunis vertrokken, zijn we onder de betovering geraakt van de kurkeik- en dennebossen, dit Afrikaanse sprookjesland, en van de uitgestrekte olijfgaarden van de Sahel. Maar juist in de kleinere, een beetje afgelegen dorpjes is de Tunesische gastvrijheid het meest verfijnd. Gisteravond hebben we overnacht bij boeren in Takrouna, een dorp op een roze heuvel vanwaar we uitkeken over valleien vol cactussen, olijven en steen-

besbomen; rondom een kleine witte moskee lagen een vijftigtal witgepleisterde huisjes. Wij waren van plan in de tent te slapen, maar de boeren kwamen ons vragen in hun huis te slapen. Wij hebben de avond samen met hen doorgebracht met het oplossen van raadseltjes, zoals: 'Wie heeft zijn voeten in de aarde, zijn hoofd in de lucht, is doof en stom en verspreidt nieuws? De telefoon'. Zij bedachten een heel leuk Tunesisch raadsel voor ons trouwe beestje. 'Wie heeft vier pootjes die overal doorheen komen, een maag die niet om water vraagt en een eetlust als een vogeltje? De 2 CV.

En de toeschouwers in de zaal zullen hun adem inhouden als je tegen hen zegt: "Verbrand door de meedogenloze zon, uitgemergeld en afgemat kwamen we tenslotte in Takrouna aan, een arm Berberdorp..."

Ik zit best, ik zou
er niet meer
uit willen!

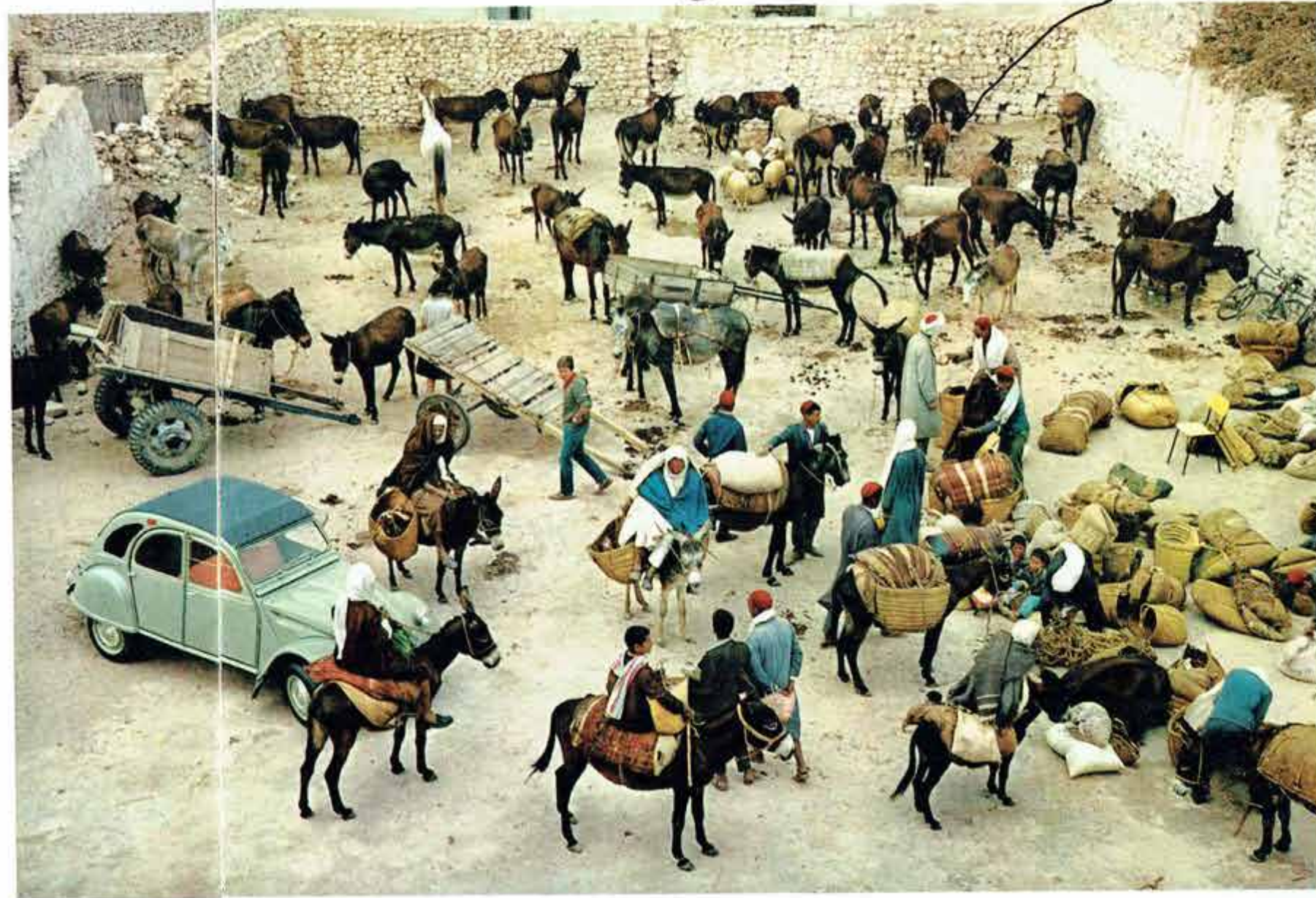
Onze vriend Hassan was erg
laat met het binnenhalen van
zijn gerst. "Wee mij", zei
hij, "het werk dat God mij
opdraagt dringt, en we hebben
zoveel te doen. Maar als we
het graan langer laten staan
zullen we een armzalige oogst
overhouden, die zo mager is
als een muizestaartje".
Wij (de 2cv, zij en ik) hebben
hem een handje geholpen. En
toen zijn kameel ziek werd
hebben we hem, om geen tijd
te verliezen, met de auto naar
de dierenarts gebracht. Ik
weet niet wie van de twee het
meest verbaasd gekeken
heeft!

Die muilezel
lijkt me zo
koppig als een
ezel!

Wij staan hier met 62 ezels bij elkaar (u mag ons tellen)
en wil die lieflijke eend ons nu een lesje gaan geven?
Maar waar bemoeit hij zich mee?

Gafsa, Tozeur, Nefta, Gabès :
wij hebben een rondreis ge-
maakt langs de eenzame ont-
moetingspunten van zon en
water, de oasen. Een tocht
van grote etappes in de felle
zon, over stoffige en zoute
wegen, langs zoutmeren, met
lange rustpauzes in de koele
schaduw van de palmen. (Ik
moet deze formulering ge-
bruiken in mijn lezingen in de

serie "De Aarde en haar Vol-
keren". Heel aardig en ook
juist). Voordat men een oase
bereikt moet men heel wat
afzwoegen, maar dan... wat
een feest ! De dadelpalm
overheerst er, deze geeft
schaduw aan de olijfboom,
en deze geeft weer schaduw
aan de kleine vijgen, granaat-
appelen en abrikozen, die op
hun beurt de groene bonen-

planten beschaduwen. Overal
zijn uitstekende hotels. (Dit
is een detail dat niet aan de
toehoorders gegeven hoeft te
worden. Zij willen dat de
pionier een hard leven leidt,
onder de blote hemel slaapt en
het een beetje zwaar heeft.
Laten wij hen niet tegenspre-
ken).

De inboorlingen gingen allen nog dichterbij ons heen staan. Hun blikken waren onderzoekend of dreigend. Ik keek ze strak aan, oog in oog, zonder een woord te zeggen.

"Beste vrienden van de harde en harde. Colkeren, denkt u dus in dat degenen die nu tot u spreken plotseling genooddaakt is hetzelfde bestaan als uitbrennen te leiden als de primitieve volken; dat hij moet wonen in een wankel huis van doek, in het bos zijn oeders moet zoeken terwijl hij onferust luistert naar de vijandige geluiden van de vijandige wereld om hem heen. Dit was de situatie waarin wij verkeerden op dat tijdstip van onze reis toen..."

Het roer helemaal om!
Da boeg naar N.N.O. 45°
over stag!
Een snelheid van 75 knopen!

Wij hebben gepraat met de boeren die bezig zijn het malse graan en de gerst te oogsten van hun piepkleine stukjes grond die evengoed verzorgd worden als de bloemperken van een tuin. Wij hebben vriendschappelijke banden aangeknoopt met de kamelenfokkers uit Nefta, die hun witte, zwarte en bruine kudden naar de drinkplaatsen leiden.

Wij zijn over de ontelbare kleine kanaaltjes gesprongen waardoor het water zich haast naar het water van de bronnen en het grondwater. Er bestaat niets heerlijkers dan 's morgens in een oase wakker te worden, behalve dat misschien er 's avonds te wandelen en er te gaan slapen nog heerlijker is. 's Nachts hoort men in de verte een hond blaffen; men hoort het bijna onmerkbaar ritselen van de bladeren en de palmen en het borrelen van het water dat uit het zand omhoog komt en blij is dat het er planten doet bloeien.

Deze gegevens moet ik allemaal een beetje uitwerken voor mijn lezingen, er moeten ook een paar cijfers tussendoor (anderhalf miljoen dadelpalmen, dertig miljoen dadels) en ik moet nog een paar exotische en opwindende anekdotes zien te vinden. Daar zal ik op de terugweg nog eens over nadenken. De oase maakt je te gelukkig en te lui om na te denken.

"Hier wachtte ons een schouwspel waar we helemaal stil van werden. Een weg, die leek op de kronkelige wegen die Dante in de Hel moest afleggen, daalde af tussen het duizendjarige puin van een kosmische ramp. Het leek alsof we op de maan reden. En aan onze voeten strekte zich tot in het oneindige een onvruchtbare oceaen van droogte uit met zijn onverbiddelijke glinstering: het Zoutmeer". (applaus)

Bij de laatste benzinepomp pepermunt moeten kopen. hadden we nog

٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠
 Bepect het zoudmeen El Djerd!
 Schouwspel om xand in
 Luchtspiegelingen. Iedere dag rond
 het middaguut, in het Frans,
 Engels, Duits, en Spaans.

In deze streken zijn spiegelingen niet van
 de lucht. Neem mij nu bijvoorbeeld: U denkt
 dat ik een kameel ben. Mis!
 Ik ben een LCV.

Ik vraag me af of
 ik een LCV ben die denkt
 dat hij een fata morgana is, of dat ik
 een fata morgana ben die denkt
 dat hij een LCV is.

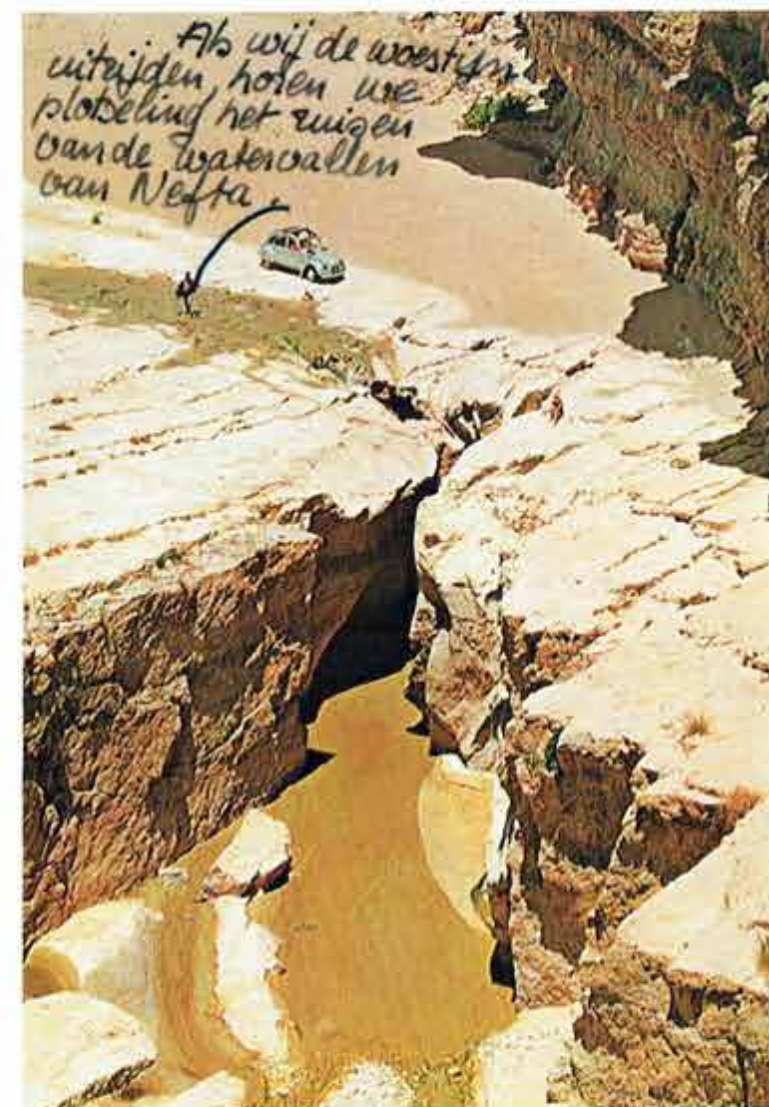

Het is natuurlijk mogelijk om in Zuid-Tunesië te reizen met de blauwe autobussen van de Société Tunisienne des Transports Automobiles du Sahel, maar als men met een auto reist, is men veel vrijer en het is veel leuker. Wij hebben veertien dagen tussen Tozeur en Medenine rondge-

zworven; wij hebben gezien hoe artesische putten werden aangeboord, we hebben blonde Berbers met blauwe ogen ontmoet, we kwamen benzine-tankauto's tegen en karavanen. Het vervelende van de woestijn is alleen dat je de hele tijd zand in je sandalen krijgt en dat je neus zo verbrandt.

De wind blies een zuil van zand omhoog en dit deed ons denken aan de verhalen die onze gidsen ons hadden verteld over Karavanen die door zandstormen werden verrast en waarvan slechts de witgeworden skeletten in de brandende woestijn zijn overgebleven.

Het schijnt dat men in de fabrieken van een groot Arabisch land studeert op het ontwerp van een automodel dat voor 100% Arabisch is: het lelijke Kameeltje.

Als wij de woestijn uitrijden horen we plotseling het ruisen van de watervallen van Nefta.

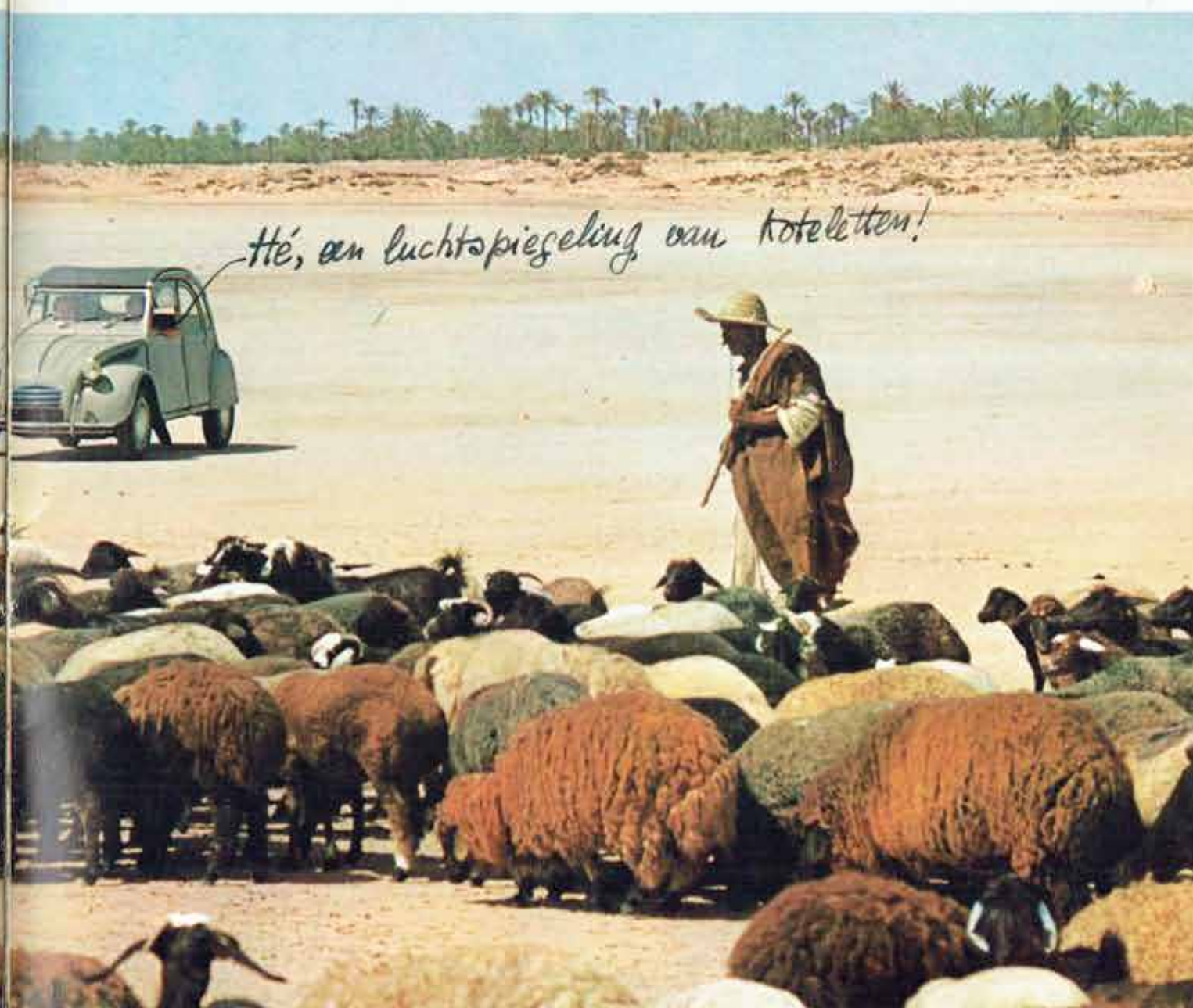

Ze bedoelen het niet
kwaad, maar ze denken
dat ik het leuk vind
om als Indianen-hoofdman
verkleed te worden.
Ach, die
jeugd toch!

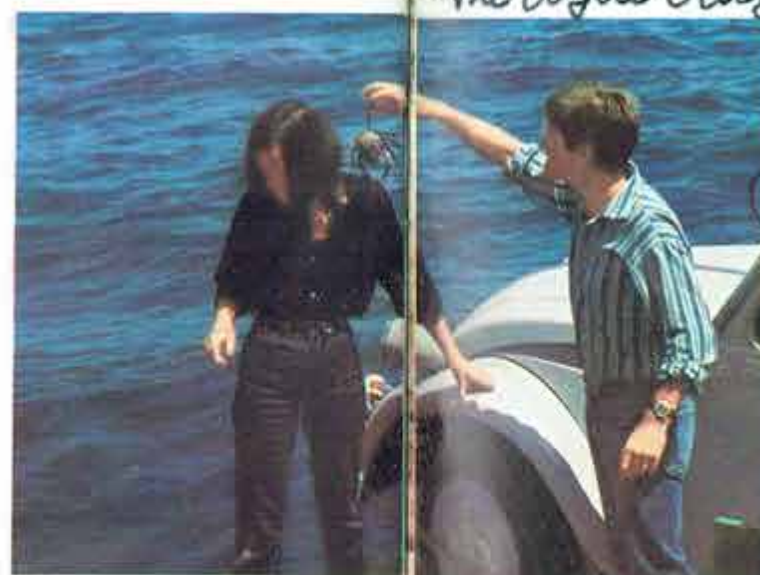
Toen we in Zarzis aangeko-
men waren konden we geen
weerstand bieden aan de uit-
nodigende ligging van Djerba,
het eiland met de Tahitiaanse
palmen, daar verderop in zee.
De Romeinen, die wisten wat
goed leven was, kenden de
beste plekjes en zij hadden dit
eiland door een steenweg van
7 km, die bovendien nog
steeds bestaat, met het vaste
land verbonden. Een Romein-
se weg om naar een moham-
medaanspolynesisch paradijs
te komen, dat is té verleide-
lijk. De weg naar de Kaap is
lang, een omweg over Djerba
betekent daarbij niets.

Ik begrijp niet
waarom die schapen
zo bi-bite naar ons
staan te kijken;
hebben ze dan nog
nooit een
lelijk eendje
gezien?

Hé, en luchtspiegeling van koteletten!

Alle vogels vliegen!

Maar krabbetjes niet!

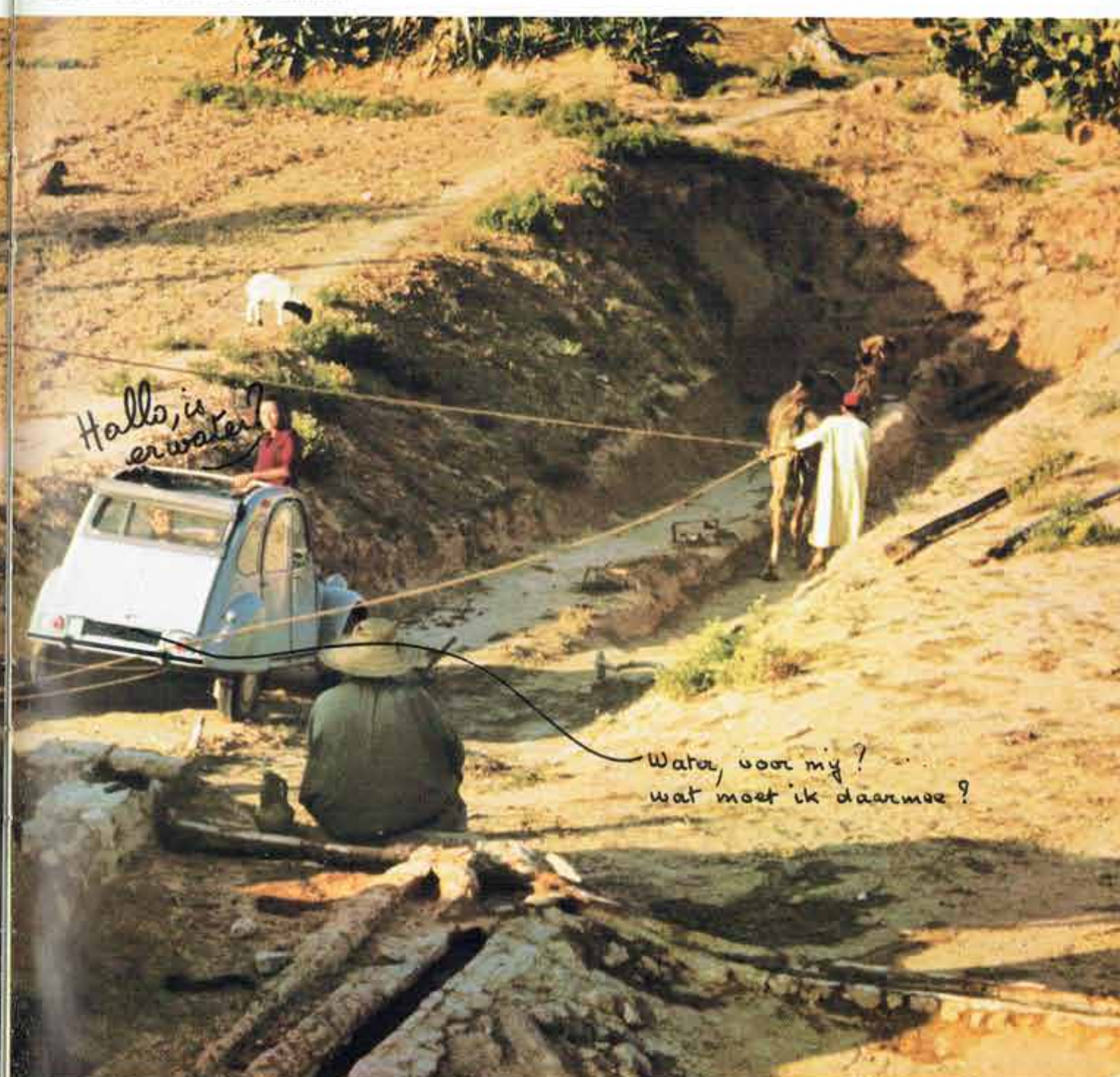
Plows!!

Op Djerba is het zand blond, de palmen zijn groen, de dorpen wit. Met de palm-takken maken de vissers afrasteringen in zee om er hun kudden goudbrasem en knorhanen te laten grazen. De zeebaarzen komen uit de hand van de duikers eten. De bewoners van Djerba doen aan de visvangst, vissen op sponzen, maken potten en

verzorgen hun olijf-enpalm-bomen. Zij halen hun water omhoog door middel van grote, witgepleisterde jakobsadders. De kameel trekt aan een dik touw dat over een houten cilinder loopt, waardoor uit de put een enorme leren zak vol fris water naarboven wordt gehesen. Ter plaatse hebben wij de mogelijkheid

bestudeerd om de jakobs-ladder te motoriseren door de kamelen door hydraulische 2cv's te vervangen. Zij beweert dat ik een groot uitvinder ben, maar dat men het systeem bijvoorbeeld zou kunnen verbeteren met een metalen buis waardoor een motor het water op zou zuigen : dat zou men een pomp kunnen noemen. Zij

neemt zich voor op het idee octrooi aan te vragen, voor het geval dat mijn lezingen over onze expeditie ons geen fortuin zouden opleveren. Op Djerba staan 280 moskeeën en een der oudste synagogen ter wereld. De Joden van Djerba zien eruit als figuren uit een bijbelse film, geregisseerd door Chagall onder supervisie van Rembrandt.

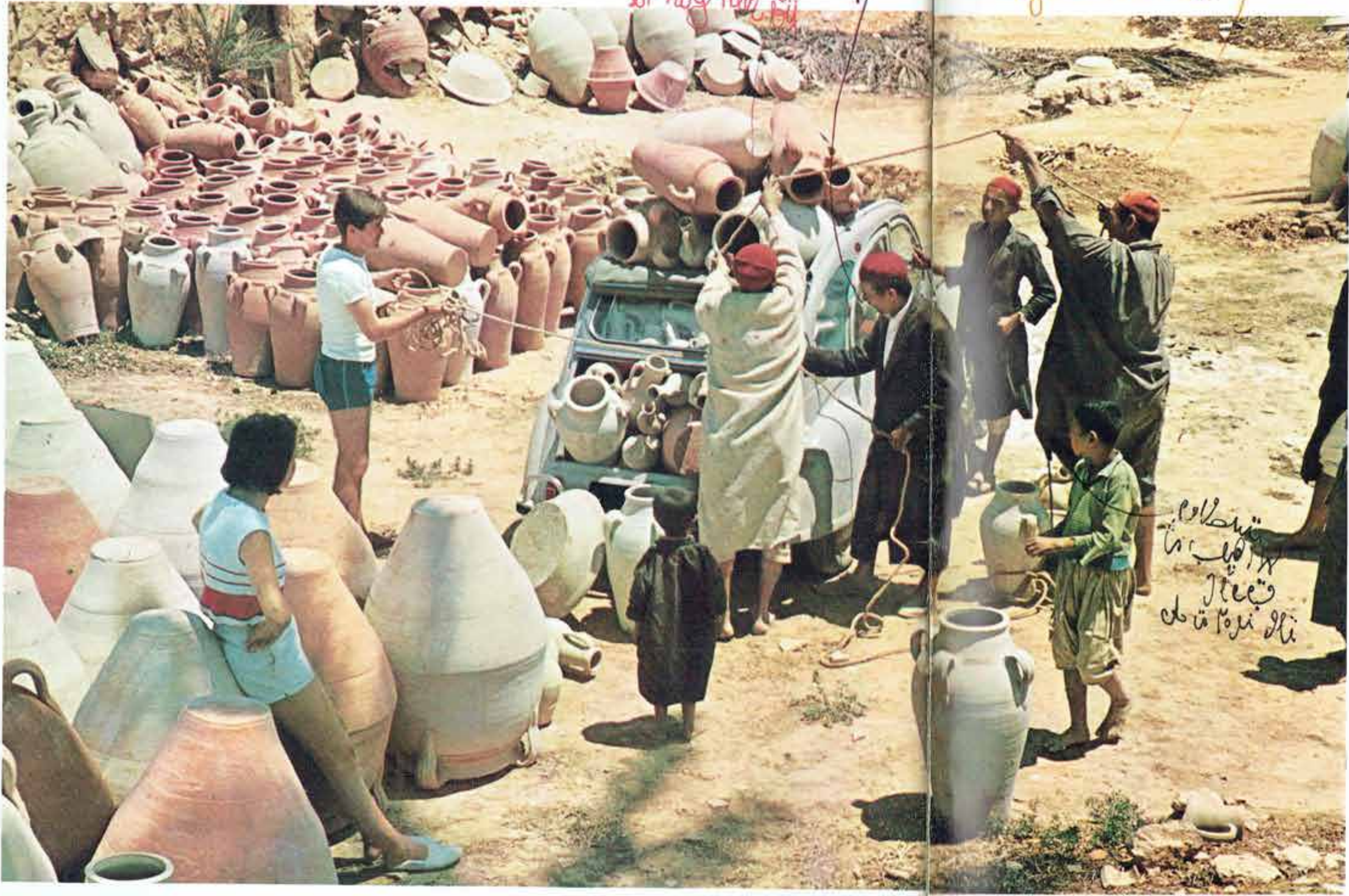

In Guellala, een van de dorpjes op Djerba, zijn we goede vrienden geworden met een pottenbakker, Mohamed Ben Small en zijn gezin. Onze vriend moest gisteren een grote partij potten afleveren bij de boot naar Houmt-Souk. Met zijn kameel en zijn mannen zou hij tien keer heen en weer moeten gaan en de boot zou al eerder weer vertrekken.

Hij vroeg zich af hoe hij het zou moeten klaarspelen. Wij boden aan hem een handje te helpen. In een uur tijds was alles weggebracht. Mohamed heeft alle zegenspreuken van Allah over ons uitgestort en alle zegenspreuken van de 1201 wahabitische en malekitische heiligen die op het eiland begraven zijn.

Als jullie mij m'n
gana laten gaan,
kerijg ik er nog wel
een stuk of vijftig
bovenop.
En trouwen
is nog hier bij

يا مشعل حلق يا مشعل
Zo moeten jullie dat
niet doen! Ik zal
jullie eens laten zien dat
er nog wel honderd
bij kunnen!

تحياتنا
الى
جميع
الذين
في
الجزيرة

En op de terugweg
hebben ze mijn
moete beloven
door alle
school kinderen
mee te laten
rijden die
naar het dorp
terugkwamen.

ZIJ ZIJN ALLEEN MAAR VERGETEN

... vergeten dat Djerba een eiland is waar de stranden, die de kleur van de zon hebben, en de ruisende palmen al meer reizigers een poets hebben gebakken, die niet op weg naar de Kaap waren, maar die sinds lange tijd koers hadden gezet naar Ithaca: ik bedoel Odysseus en zijn metgezellen, oeroude voorgangers van de moderne ontdekkingsreizigers en sprekers over De Aarde en haar Volkeren. In de lezing die Odysseus bij zijn terugkeer hield, vertelt hij hoe hij van boord ging op een eiland waar de bewoners alleen maar leefden van de Bloem der Vergetelheid, en zijn matrozen uitstuurde om het land te verkennen. "Degenen die door mij werden uitgestuurd, maakten kennis met de Lotophagen die hun lotosbloemen te eten aanboden. Zodra een van hen die honigzoete bloemen proeft wil hij niet meer terug naar huis en hij laat niets meer van zich horen". Zo verging het hem en haar. De genoegens van Djerba doen hun alles vergeten. Vaarwel mooie luchtkastelen, vaarwel Kaapstad, vaarwel Afrika en de grote reis. Zij worden inwoners van Djerba, leven tussen de hemel en de zee en de wilde palmen. Zij zullen uit die droom wakker worden als ze geen geld meer hebben. Zij zullen Parijs dan grijs, koud en lawaaiig vinden. Zij zullen dan niet de reis van hun dromen gemaakt hebben. Maar ze hebben wel een droomreis gemaakt, een prachtige reis...

*"Zodra hij voet aan wal
Zette op het eiland,
bewonderde Odysseus
het. Er is geen sterfelijk
wezen af hij wordt
beboerd en is verloren"*

*"De roosvingeride
Dageraad lacht
me iedere dag
toe."*

*Wanneer men hun vraagt
wat zij in Djerba kwamen doen,
antwoorden zij dat ze kwamen om te vergeten
en als men vraagt wat zij kwamen vergeten,
antwoorden zij
dat ze dat vergeten zijn*

